

LOV OG ULOV

Av M.H.

Med LOV skal land bygges, og ei med ULOV ødes.

Våre fedre, som denne satsen stammer fra, var klar over at lov og lov kunne være to ting: Det kunne lages lover som var til gagn for landet, som bygget og trygget det så det kunne bli levelige kår for alle.

Men det kunne også ennes på *ulover* hvis virkning ville gå i motsatt retning; lover som rev ned og virket ødeleggende og gjorde det utrygt for folk å leve i landet og rykket bort det grunnlag som hver og en skulle bygge sin eksistens på. Slike lover ville ikke folket vite av.

Å bygge og å øde er to helt motsatte ting. Å bygge er positivt, noe givende – en skapende evne i mennesket som gir seg utslag i ytre handling for å øke tingene og bringe tilveie noe mere og bedre enn det som var før. Det er dette skapende, byggende arbeidet som har bragt oss framover i utvikling, det man med ett ord kaller *kultur*. Dette arbeidet er det som har bygd samfunnet, og det er dette stadig byggende og skapende arbeidet som skal trygge både kulturen og samfunnet. Og *lovene* som gis må være av den art at de støtter opp om dette arbeidet. Da blir det utvikling og vekst og et rikere liv i beste mening for alle.

Dette er de gamle, våre fedre, klar over. De hadde en vel utviklet rettssans som satte sitt preg på de lover de gav, og de tok ikke lett på dem som dristet seg til å bryte lovene.

Men livet lærer oss at likesom der er mennesker med en positiv evne til å bygge, så er det også mennesker – og de er ikke så få – som har en utpreget negativ natur, og hvis største fornøyelse det er å *rivened* det andre har bygget opp. Det kommer tilsyne allerede hos *barna* – i deres lek. Har et eller flere barn sammen leikt seg med å bygge opp noe, så kan det lett hende at det kommer noen og river det ned for dem. Det blir et sammenstøt mellom de positive, byggende krefter og de negative og ødeleggende slike.

Og som menneskene er som barn, så blir de også som voksne, naturdriften følger vokstere. Det blir enten å bygge opp, eller å rive ned. De positive evner skaper lover som bygger landet og bringer det framover i velstand og velvære. De negative naturer lager *ulover* som river ned og øder hva andre med mye strev har bygd opp. Det var dette våre fedre ikke ville vite av. De presiserte det i følgende sats:

Med lov skal land bygges, og ei med *ulov* ødes!

De skjelnet sterkt mellom lov og ulov.

Loven, skapt av positive mennesker til landets gagn, den skulle stå, den gav en fast grunn og et godt fotfeste for tilværelsen. Ved den loven følte de seg tilfreds og trygge. Og denne trygghetsfølelsen frigjorde kreftene og økte dem for det byggende arbeidet.

Uloven derimot, skapt av negative naturer, var av en helt annen art. Den ville øde det som var bygd opp, og ta fra folk resultatet av deres arbeide og strev.

Den ville rykke bort fotfestet og gjøre grunnen utrygg og fremtiden usikker. Derfor måtte det ingen ulov bli.

Men disse negative mennesker, som ser sin største hugnad i å forspille hva andre har bragt tilveie, og gjøre livsgrunnlaget usikkert for de fleste, de gir seg ikke så lett; deres lyst til å øde må få utfolde seg. Og så har en da *kampen* gående, kampen mellom det positive og det negative, mellom *lov* og *ulov*.

Og denne kampen har varet ved ned gjennom tidene, like til vår tid, og den pågår den dag i dag.

Den mest framtreddende lov, og den som har bragt de største skadevirkninger innover i vårt samfunn, er jo den noksom berømte såkalte Landssvik-anordning eller Landssviklov, en typisk *ulov* som raserte de gamle, trygge lover og alt som ved dem er bygd opp, og som ødet verdier og folkelykken for så mange.

Denne forferdelige uloven bringer for dagen hvilken uhyggelig negativ evne de mennesker har som har fått den istand. Selv manglet de den positive evnen: å bygget et vern om landet. Vi kunne ha tilgitt dem denne forsømmelsen og manglende evne dersom de hadde latt det være bare med det. Men det gjorde de ikke, de turt tvertimot videre i vei og gikk til angrep på de mennesker som ifølge sin positive innstilling hadde anstrengt seg for å bevare og verne om verdiene (liv og eienedom) så skaden kunne bli minst mulig mens krisen stod på.

Og dette tilgir vi de negative ikke!

Ennå raser disse mennesker, ennå sitter de i høysetet med sine *ulover*, og i uhyggelig grad ødes verdier for land og folk. Aldri har vel ulovene vært flere, folkelykken mindre og ulykkene og utryggheten større. Det er ikke første gang landet har vært hjemsoekt av krig; men vi vet ikke av at det etterpå er blitt så mange ulykkelige *ulover* laget som denne gangen. De som kom til makten igjen manglet den positive evnen til å bygge opp. Så gjorde de seg i stedet berømt med sine ødeleggende lover. De skaffet seg ved dem en i sannhet herostratisk berømmelse. –

Men om folk enn føler seg trykket og kuert og maktesløse under ulovenes herredømme, så får vi dog tro og håpe at det likevel må finnes folk som kan ta kampen opp mot uvesenet og forsøke å gjenreise lov og rett slik det var før ulovene satte inn.

Men det skjer ikke uten *kamp*, for «alt av troll vil trygt sitja». –

Om denne kampen må vi samle oss alle vi som har samme syn som fedrene; at det er med *lov* landet skal bygges, og ikke ved *ulov* ødes.